

Makale Künyesi (Araştırma): Kaplan, K. ve Özgen, A. (2023). 2016-2022 yılları arasında Türkçe öğretim programları konulu yayımlanan makale ve tezlerin analizi. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 435-456.

<https://doi.org/10.32321/cutad.1255782>

2016-2022 YILLARI ARASINDA TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMLARI KONULU YAYIMLANAN MAKALE VE TEZLERİN ANALİZİ

Kadir KAPLAN¹
Akif ÖZGEN²

ÖZET

Dünyada meydana gelen değişim ve gelişimlerin doğrultusunda ülkeler tarafından öğretim programları sürekli olarak güncellenmektedir. Yenilenen öğretim programlarını araştırmacılar çeşitli değişkenler ve çalışma grupları doğrultusunda değerlendirmektedir. Bu kapsamda yapılan araştırmaların genel olarak eğilimlerinin belirlenmesi ve tartışılması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı, 2016-2022 yılları arasında Türkçe öğretim programları konulu yayımlanmış olan lisansüstü tezlerin ve makalelerin eğilimlerini incelemektir. Araştırmada, örneklem olarak amaçlı örnekleme çeşitlerinden ölçüt örneklemeden faydalanılmıştır. Araştırmanın birinci ölçütünü Türkçe öğretim programlarının Türkçe eğitiminde kullanımı, ikinci ölçütünü lisansüstü tezlerin ve makalelerin 2016-2022 yılları arasında yayımlanmış olması ve üçüncü ölçütünü ise YÖK Ulusal Tez Merkezi, TR Dizin, DergiPark, ResearchGate ve Google Akademik veri tabanlarında bulunan çalışmalar oluşturmaktadır. Araştırmanın inceleme nesnesi Türkçe öğretim programları konu alanı temel alınarak 25.01.2023 tarihine kadar Türkçe eğitimi alanında yayımlanmış akademik çalışmalar oluşturmaktadır. Amaç doğrultusunda yapılan taramada “Yök-Tez” üzerinde toplamda 49 lisansüstü teze; “Tr Dizin, DergiPark, Researchgate ve Google Akademik” üzerinden yapılan taramada ise toplamda 64 makaleye ulaşılmıştır. Belirlenen lisansüstü tez ve makaleler; yıllara, yazar sayılarına, makale ve tezlerin türlerine, araştırma yaklaşımlarına, veri toplama araçlarına, örneklem/çalışma gruplarına, örneklem büyüklüklerine, veri analiz tekniklerine, amaçlarına, konu alanlarına, kaynak sayılarına ve üniversitelere göre dağılımları içerik analizine tabi tutulmuştur. Gerçekleştirilen analizler neticesinde Türkçe öğretim programlarına yönelik bilimsel çalışmaların 2019 ve 2021 yıllarında yoğunlaştığı, en fazla lisansüstü tez çalışmasının Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi’nde yapıldığı, makalelerin çoğunlukla tek ve iki yazarlı olarak hazırlandığı, makalelerin genellikle araştırma makalesi; tezlerin ise yüksek lisans tezi olduğu, konu alanı olarak hazırlanan bilimsel çalışmalarda genellikle program

¹ Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi. kadirkaplan@bayburt.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-7901-1025>

² Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi. akifozgen44@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-4157-8517>

değerlendirmesi konu alanının yer aldığı, bilimsel çalışmaların amaçlarına göre dağılımları incelendiğinde program incelemesi/değerlendirmesi amacı taşıdığı, makale ve tezlerde en sık seçilen araştırma yönteminin ise nitel araştırma yöntemi olduğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmanın sonuçlarından hareketle hazırlanacak olan yeni çalışmalar için çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Türkçe öğretim programı, tez, makale, içerik analizi.

GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz dönemde yaşanan paradigma değişimlerine bireylerin uyum sağlayabilmesi amacıyla ve dünyaya uygun programların hazırlanması için ülkeler tarafından tedbirler alınmakta ve öğretim programları güncellenmektedir. Yine bu kapsamda araştırmacılar da değişen programlarla ilgili ortaya koyduğu çalışmalarla öğretim programlarının değişimlerle uyumunu çeşitli değişkenler açısından farklı çalışma grupları ile değerlendirmektedir. Voogt ve Roblin (2010), değişimlerin programlara yansımalarına dair yeni ve eski beceriler arasındaki bağlantının netleşmediğini bu sebeple de yeni becerilerin müfredattaki yerinin belirsiz olduğunu vurgulamakta; bu sebeple programlardaki değişimin tartışılması gerektiğini ifade etmektedir.

Paradigmaların tartışılmasına dair ortaya konan tespit, yapılan çalışmalara da yansımaktadır. Son yıllarda eğitim öğretim faaliyetlerinin biçimlendirilmesinde, eğitim sisteminin işlev ve kalite kazanmasında etkisi olan öğretim programlarına dair yapılan çalışmalarda artış görülmektedir. Çalışmalardaki niceliğe dayalı artışın yanında çalışmaların nitelik, yöntem vb. açılardan sorgulanması da önemlidir (Karadağ, 2009). Bu önemi, bilim birbirinin üzerine inşa edilir düşüncesinden hareketle Erdem (2011); her araştırmanın kendinden önceki araştırmalarla biçimlendiğini, belirli dönemlerde eğitim alanyazınına dair genel bir yorumlama yapılmasının sadece o döneme dair araştırmaların içeriğine yönelik bilgi vermekle kalmadığını üstelik kendinden sonraki araştırmalara da yol gösterdiğini dile getirerek ortaya koymaktadır. Bu nokta, öğretim programları üzerine yapılan çalışmaların çeşitlilik ve nicelik olarak değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

Çalışmanın Önemi

İlgili alanyazın incelendiğinde Türkçe öğretim programlarının çeşitli açılardan incelendiği ve eski programlarla karşılaştırıldığı birçok çalışma bulunmaktadır. Örneğin Altunkeser ve Coşkun'un (2018) 2009 ve 2015 yıllarında yayımlanan öğretim programlarının kıyaslanması ve değerlendirilmesi çalışması, Kalaycı ve Yıldırım'ın (2020) 2009, 2017, 2019 Türkçe dersi öğretim programlarının karşılaştırılması analizi çalışması, Boyacı ve Özer'in (2019) 21. yüzyıl bakış açısıyla Türkçe dersi öğretim programları çalışması, Kırmızı ve Yurdakal'ın (2019) öğretmen görüşleri ışığında Türkçe dersi öğretim programı çalışması, Bıçak ve Alver'in (2018) 2018 programına yönelik öğretmen görüşlerinin alınması çalışması, Kurudayıoğlu ve Soysal'ın (2019) 2018 Türkçe öğretim programının 21. yüzyıl becerileri çerçevesinde analizi çalışması, Aslan ve Atik'in (2018) 2015 ve 2017 İlkokul Türkçe dersi öğretim programının yenilenmiş Bloom taksonomisine göre değerlendirilmesi çalışması, Çerçi'nin (2018) 2018 Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarının yenilenen Bloom taksonomisine göre incelenmesi çalışması, Arı'nın (2017) öğretim programında bulunan okuma kazanımlarının

incelenmesi çalışması, Alver ve Sancak'ın (2016) 2015 Türkçe dersi öğretim programı hakkındaki öğretmen/öğretmen adayı ve öğretim elemanı görüşlerinin alınması çalışması, Kurudayıoğlu ve Soysal'ın (2020) 2018 Türkçe dersi öğretim programının dijital yetkinlik açısından incelenmesi çalışması, Demir'in (2016) Türkçe öğretim programları ve kişisel söz varlığı çalışması, Koç'un (2021) Türkçe dersi ve okuma becerileri öğretim programlarının uluslararası okuma yeterlikleri çerçevesinde incelenmesi çalışması, Arcagök'ün (2021) 2019 Türkçe dersi öğretim programı 6.sınıf kazanımlarının değerlendirilmesi çalışmaları örnek olarak verilebilir. Bunun yanı sıra eğitim bilimleri alanında ve Türkçe eğitimi alanında hazırlanmış, çeşitli konu alanlarının eğilimlerini ortaya koymaya çalışan birçok içerik analizi çalışması da ilgili alanyazında mevcuttur. Örneğin Arık ve Türkmen'in (20019 eğitim bilimleri konulu yayımlanan dergilerde bulunan makalelerin incelenmesi çalışması, Doğan ve Tok'un (2018) Eğitim ve Bilim Dergisinde yayımlanan makalelerin değerlendirilmesi çalışması, Karadağ'ın (2009) eğitim bilimleri sahasında hazırlanan doktora tezlerinin tematik açıdan değerlendirilmesi, Turan, Sevim ve Tunagür'ün (2018) Türkçe eğitimi alanında hazırlanan doktora tezlerinin özet kısımlarına yönelik değerlendirme çalışması, Erdem'in (2011) Türkiye'de 2005-2006 yılları arasında yayımlanan makalelerin değerlendirilmesi çalışması, Mutlu'nun (2018) Ana Dili Eğitimi Dergisi'nde yayınlanan araştırmaların eğilimlerini belirlemeye yönelik çalışması, Öngöz, Aydın ve Aksoy'un (2016) eğitim bilimleri alanında yapılan çoklu ortam konulu tezlerin eğilimleri çalışması, Uyar'ın (2017) eğitim programları ve öğretim alanına yönelik bir dergideki araştırmalara ilişkin içerik analizi çalışması, Aydeniz ve Haydaroğlu'nun (2021) dört temel dil becerisi alanında yapılan lisansüstü tezlerin analizi çalışması, Maden ve Önal'ın (2021) yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile ilgili lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri çalışması, Erol'un (2021) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kelime serveti ve kelime öğretimi üzerine bir değerlendirme çalışması, Ayrancı'nın (2019) Türkiye'de yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımı alanında yapılan lisansüstü tezlerin değerlendirmesi çalışması, Biçer'in (2017) yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayınlanan makaleler üzerine bir analiz çalışmaları örnek olarak verilebilir. Türkçe öğretim programlarına yönelik olarak yayımlanan makale ve tezlerin analizine yönelik ise Dönmez ve Gündoğdu'nun (2016) 2000-20016 yılları arasında Türkçe öğretim programları alanında yayımlanan makale ve tezlerin analizi çalışması bulunmaktadır. Ancak 2016-2022 yılları arasında Türkçe öğretim programları ile ilgili hazırlanan çalışmaların genel eğilimlerini ortaya koyan bir çalışma bulunmamaktadır. oysa 2016 sonrası Türkçe Öğretim Programı açısından oldukça önemlidir. 2017 yılında bakanlık tarafından askıya çıkarılan taslak program yayımlanmış ve 2018 yılında uygulanmaya başlamıştır. Haliyle 2016 sonrası yapılan çalışmalar açısından bir boşluk oluşmaktadır. Bu çalışmada, 2016-2022 yılları arasında Türkçe öğretim programları konulu hazırlanan tez ve makalelerin eğilimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu gerekçe ve amaçtan hareketle 2016-2022 yılları arasında Türkçe öğretim programları konulu hazırlanan çalışmaların eğilimlerini ortaya koymak önem arz etmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmada, Türkçe öğretim programları konu alanına yönelik 2016-2022 yılları arasında hazırlanmış lisansüstü tezlerin ve bilimsel makalelerin genel eğilimlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

Türkçe öğretim programları ile ilgili 2016-2022 yılları arasında hazırlanmış makale ve tezlerin;

- 1- Yıllara,
- 2- Üniversitelere,
- 3- Yazar sayısına,
- 4- Türlerine,
- 5- Konu alanlarına
- 6- Amaçlarına
- 7- Yöntemlerine,
- 8- Örneklem/çalışma gruplarına,
- 9- Veri toplama araçlarına,
- 10- Veri analiz tekniklerine
- 11- Kaynak sayılarına göre dağılımı nasıldır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmada, nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Nitel araştırmalar, alguların ve olayların doğal çevrede gerçekçi ve holistik bir yaklaşımla ortaya konmasına dönük nitel bir sürecin sürdürüldüğü, kuram oluşturmayı amaçlayan bir anlayış benimseyerek sosyal olguları içerisinde buldukları çevre içerisinde araştırarak ve anlamayı benimseyen bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Şimşek, 2006;39).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada, veri toplama ve veri analiz süreci bir arada sürdürülmüştür. Verilerin toplanması sırasında doküman incelemesinden faydalanılmıştır. Verilerin analiz edilmesinde ise içerik analizinden yararlanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'in (2006) tanımlamalarından hareketle içerik analizi, toplanan verileri ortaya koyabilecek kavram ve ilişkileri ortaya koymaktır. Esas olarak toplanan veriler oluşturulan temalar altında tasnif edilerek okurların kavrayabileceği bir şekilde düzenlenip ve yorumlanır. Elde edilen veriler içerik analizi sırasında daha detaylı bir işleme tabi tutulduğu için betimsel olarak saptanamayan kavram ve temalar bu analizin neticesinde ortaya konulabilir. "Elde edilen verilerin analiz edilmesi genellikle üç aşamadan oluşmaktadır. İlk aşamada araştırmacılar verileri hazırlayıp organize etmektedir. İkinci olarak kodlama süreci sonucunda toplanan ve organize edilen veriler tespit edilen temaların içerisine yalın bir biçimde yerleştirilir ve son olarak kodlar hazırlanır. Bu akış, verilerin tekrar tekrar okunması ve elde edilen verilere dair fikir sahibi olunabilmesi için araştırmacının notlar almasını içermektedir. Analiz sonucunda veriler tablolar, figürler ve tartışmalar ile beraber aktarılmaktadır." (Güler, Halıcıoğlu ve Taşgın, 2013;44). Bu bilgilerle beraber

lisansüstü tezler için YÖK Ulusal Tez Merkezinden makaleler içinse DergiPark, Google Akademik, ResarchGate ve TR Dizin arama motorlarında; Türkçe programları, Türkçe öğretim programları, Türkçe dersi öğretim programları, öğretim programları anahtar kelimeleriyle tarama yapılmıştır. Anahtar kelimelerden faydalanılarak 49 lisansüstü teze; 64 bilimsel makaleye ulaşılmıştır. Araştırmacılar ve uzman ortak görüşü ile oluşturulan veriler tablolaştırılarak yorumlanmaya hazır hâle getirilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın güvenilirliği için iki araştırmacı tarafından incelenen konuyla ilgili sınıflandırmalar kıyaslanarak araştırmanın güvenilirliği belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada güvenilirliği sağlamak üzere Miles ve Huberman (1994) tarafından ortaya konulmuş olan [Güvenirlik= Görüş birliği / (görüş birliği + görüş ayrılığı) x100]formülü kullanılmıştır. Hesaplama sonucunda araştırma güvenilirliği %98 olarak hesaplanmıştır. Hesaplama sonucunun %70'in üzerinde olması araştırmanın güvenilir olduğunu ortaya koymuştur.

Araştırma Nesnesi

Araştırmada, örneklem olarak amaçlı örnekleme çeşitlerinden ölçüt örneklemeden faydalanılmıştır. Ölçüt örnekleme, öncesinden belirlenen kriterlere göre ortaya çıkan durumların çalışılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2006;112). Buradan hareketle araştırmanın birinci ölçütünü Türkçe öğretim programlarının Türkçe eğitiminde kullanımı, 2. ölçütünü lisansüstü tezlerin ve makalelerin 2016-2022 yılları arasında yayımlanmış olması ve 3. Ölçütünü ise “YÖK Ulusal Tez Merkezi, TR Dizin, DergiPark, ResearchGate ve Google Akademik” veri tabanlarında bulunan çalışmalar oluşturmaktadır. Araştırmanın inceleme nesnesi Türkçe öğretim programları konu alanı temel alınarak 25.01.2023 tarihine kadar Türkçe eğitimi alanında yayımlanmış akademik çalışmalar oluşturmaktadır.

BULGULAR

Türkçe öğretim programları ile ilgili 36 lisansüstü tez ve 63 makale tüm alt başlıklarda analiz edilmiş ve elde edilen bulgular aşağıda belirtilmiştir.

Makale ve Tezlerin Yıllara Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretim programları ile alakalı makale ve lisansüstü tezlerin yayımlanma yıllarına dair dağılım tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1. Türkçe Öğretim Programları ile Alakalı Tez ve Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

	Yıl	F
Makale	2016	9
	2017	7
	2018	9
	2019	15
	2020	10
	2021	13

	2022	1
Toplam		64
	2016	3
	2017	2
Tez	2018	4
	2019	15
	2020	7
	2021	5
	2022	13
Toplam		49

Tablo 1’de 2016-2021 yılları arasında Türkçe öğretim programları ile ilgili makale/tezlerin yayımlanma yıllarına dair dağılım görülmektedir. Yayımlanma tarihlerine göre en çok makale ve tezin 2019 (f=15) yılında, bunu takiben makalelerde 2021 (f=13), 2020 (f=10); tezlerde ise 2022 (f=13), 2020 (f=7), 2021 (f=5) yıllarında hazırlandığı anlaşılmaktadır. 2019 sonrası Türkçe öğretim programları ile ilgili 39 makale, 40 lisansüstü tezin hazırlandığı belirlenmiştir. Söz konusu bulgu, son üç yılda Türkçe öğretim programları ile ilgili makale ve tez çalışmalarının artış eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır.

Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretim programları ile alakalı lisansüstü tezlerin hazırlandığı üniversitelere yönelik dağılım tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2. Türkçe Öğretim Programlarıyla Alakalı Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

	Üniversite	f
	Atatürk Ün.	1
	Afyon Kocatepe Ün.	4
	Akdeniz Ün.	4
	Ağrı İbrahim Çeçen Ün.	3
	Bayburt Ün.	1
	Başkent Ün.	1
	Bartın Ün.	1
Tez	Bursa Uludağ Ün.	1
	Bolu Abant İzzet Baysal Ün.	1
	Çukurova Ün.	1
	Düzce Ün.	1
	Dumlupınar Ün.	1
	Dokuz Eylül Ün.	1
	Erciyes Ün.	1
	Fırat Ün.	1
	Gazi Ün.	2
	Giresun Ün.	1
	İnönü Ün.	3
	İstanbul Aydın Ün.	1
	Kilis 7 Aralık Ün.	1
	Muğla Sıtkı Koçman Ün.	6

Marmara Ünv.	1
Necmettin Erbakan Ünv.	1
Recep Tayyip Erdoğan Ünv.	2
Sakarya Ünv.	1
Siirt Ünv.	2
Tokat Gaziosmanpaşa Ünv.	1
Trabzon Ünv.	1
Van Yüzüncü Yıl Ünv.	1
19 Mayıs Ünv.	2
Toplam	49

Tabloda Türkçe öğretim programlarıyla alakalı yüksek lisans ve doktora tezlerinin hazırlandığı üniversiteler bulunmaktadır. Bulgulara göre 2016-2021 yılları arasında Türkçe öğretim programlarıyla ilgili en fazla tez Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde (f=6) hazırlanmıştır. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nin ardından Afyon Kocatepe Üniversitesi (f=4), Akdeniz Üniversitesi (f=4) Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi (f=3), İnönü Üniversitesi (f=3) gelmektedir. Buna karşın 19 Mayıs Üniversitesi (f=2), Gazi Üniversitesi (f=2), Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi (f=2) gelmektedir. Atatürk, Başkent, Bayburt, Bartın, Bursa Uludağ, Bolu İzzet Baysal, Çukurova, Dumlupınar, Dokuz Eylül, Fırat, Giresun, İstanbul Aydın, Kilis 7 Aralık, Marmara, Necmettin Erbakan, Sakarya ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitelerinde ise 2016-2022 yılları arasında Türkçe öğretim programlarıyla ilgili birer tez çalışması yapılmıştır. 2016-2022 yılları arasında Türkçe öğretim programlarına yönelik 30 farklı devlet ve vakıf üniversitesinde lisansüstü çalışma yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu bulgu 2016-2022 yılları arasında Türkçe öğretim programlarının Muğla Sıtkı Koçman, Afyon Kocatepe, Akdeniz ve İnönü gibi üniversitelerde lisansüstü tezlere daha fazla konu edildiğini göstermektedir.

Makalelerin Araştırmacı Sayılarına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretim programları ile alakalı makalelerin yazar sayılarına yönelik dağılım tabloda gösterilmiştir:

Tablo 3. Türkçe Öğretim Programları ile Alakalı Makalelerin Araştırmacı Sayılarına Göre Dağılımı

	Araştırmacı Sayısı	F
Makale	Bir araştırmacı	21
	İki araştırmacı	36
	Üç araştırmacı	6
	Dört araştırmacı	1
Toplam		64

Araştırma kapsamında incelenen makalelerin 36'sı iki araştırmacı, 21'i bir araştırmacı, 6'sı üç araştırmacı, 1'i dört araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Bu verilere dayalı olarak en çok çalışmanın iki araştırmacı tarafından hazırlanan çalışmalardan oluştuğu ve ekip çalışmasının incelenen makalelerdeki araştırmacılar tarafından tercih edilmediği dile getirilebilir.

Makale ve Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Türkçe öğretim programları ile alakalı makale ve lisansüstü tezlerin türlerine yönelik dağılım tabloda gösterilmiştir:

Tablo 4. Türkçe Öğretim Programları ile Alakalı Lisansüstü Tez ve Makalelerin Türlerine Göre Dağılımı

	Tür	F
Makale	Araştırma	63
	Meta-sentez	1
Toplam		64
Tez	Yüksek lisans	46
	Doktora	3
Toplam		49

Tablo 4'te 2016-2021 yılları arasında Türkçe öğretim programları ile ilgili makalelerin 63'ünün araştırma makalesi, sadece 1'inin meta-sentez türünde olduğu; 2016-2022 yılları arasında Türkçe öğretim programları ile ilgili tezlerin ise 46'sı yüksek lisans, üçünün ise doktora tezi olduğu görülmektedir. Söz konusu bulguya göre 2016-2022 yılları arasında Türkçe öğretim programları ile alakalı makalelerin büyük çoğunluğu araştırma makalesi türünde; tezlerin büyük çoğunluğunun ise yüksek lisans seviyesinde hazırlanmıştır.

Makale ve Tezlerin Konu Alanlarına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretim programlarıyla alakalı makale ve lisansüstü tezlerin konu alanlarına yönelik dağılım tabloda gösterilmiştir:

Tablo 5. Türkçe Öğretim Programlarıyla Alakalı Tez ve Makalelerin Konu Alanlarına Göre Dağılımı

	Konu Alanı	F
Makale	Ortak sınavlar	2
	Program değerlendirme	41
	Programa ilişkin öğretmen / öğrenci görüşleri	7
	Ders kitabı vb. incelemesi	14
Toplam		64
Tez	Ortak sınavlar	1
	Program değerlendirme	22
	Programa ilişkin öğretmen / öğrenci görüşleri	9
	Ders kitabı vb. incelemesi	16
	Model/program önerisi	1
Toplam		49

Tablo incelendiğinde hem Türkçe öğretim programları ile alakalı makalelerde hem de lisansüstü tezlerde çoğunlukla program değerlendirme konu alanına yönelik çalışmalar yer almıştır. Hem makalelerde hem de tezlerde bu konu alanını ders kitabı vb.

incelemeleri izlemektedir. İncelenen toplam 113 makale ve tezden 63'ü program değerlendirmesini, 30'u ders kitabı vb. incelemelerini konu edinmiştir.

Makale ve Tezlerin Amaçlarına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretim programları ile alakalı makale ve lisansüstü tezlerin amaçlarına yönelik dağılım tabloda gösterilmiştir:

Tablo 6. Türkçe Öğretim Programları ile Alakalı Lisansüstü Tez ve Makalelerin Amaçlarına Göre Dağılımı

	Amaç	F
Makale	Düşünce / algı incelemesi	10
	Program incelemesi / değerlendirmesi	38
	Literatür / doküman incelemesi	13
	Uygulama	2
	Model önerisi	1
Toplam		64
Tez	Düşünce / algı incelemesi	9
	Program incelemesi / değerlendirmesi	20
	Literatür / doküman incelemesi	17
	Uygulama	3
	Model önerisi	-
Toplam		49

Çalışma dahilinde incelemeye alınan makalelerin 38 adeti doğrudan program incelemesi / değerlendirmesi, 13'ü literatür / doküman incelemesi, 10'u da düşünce / algı incelemesi amacını taşımaktadır. Tezlerden 17'si literatür / doküman incelemesi, 20'si program incelemesi / değerlendirmesi ve 9'u düşünce / algı incelemesi amacıyla oluşturulmuştur. Tablo değerlendirildiğinde çalışmaların çoğunlukla olarak program incelemesi / değerlendirmesi ve literatür / doküman incelemesinin amaçlandığı görülmektedir.

Makale ve tezlerin Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretim programları ile alakalı makale ve lisansüstü tezlerin araştırma yöntemlerine yönelik dağılım tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7. Türkçe Öğretim Programları ile Alakalı Lisansüstü Tez ve Makalelerin Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımı

	Araştırma Yöntemi	F
Makale	Karma	1
	Nicel	12
	Nitel	50

	Belirtilmemiş	1
Toplam		64
	Karma	7
Tez	Nicel	8
	Nitel	34
Toplam		49

Tablo 7’de Türkçe öğretim programları ile ilgili makale ve tezlerin araştırma yöntemlerine dair bulgular görülmektedir. Bulgulara göre Türkçe öğretim programları ile ilgili makalelerin 1’inde araştırma yöntemine dair bilgi yer almamaktadır. Diğer makalelerden 50’si nitel, 12’si nicel ve 1’i de karma yöntemle çalışılmıştır. Türkçe öğretim programları ile ilgili tezlerin 34’ü nitel, 8’si nicel ve 7’si da karma yöntemle ortaya koyulmuştur. Tabloya göre Türkçe öğretim programlarıyla alakalı makale ve lisansüstü tezlerde nitel araştırma desenlerine ağırlık verildiği görülmektedir. Türkçe öğretim programları öğrenme ve öğretme sürecinde kılavuz olması, betimleyici veya belgeye dayalı araştırma modellerinin daha çok tercih edilmesini sağlamıştır.

Makale ve Tezlerin Örneklem Büyüklüklerine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretim programları ile alakalı makale ve lisansüstü tezlerin örneklem büyüklüklerine yönelik dağılım Tablo 8’de gösterilmiştir:

Tablo 8. Türkçe Öğretim Programları ile Alakalı Lisansüstü Tez ve Makalelerin Örneklem Büyüklüklerine Göre Dağılımı

	Örneklem Aralığı	F
	1-10	48
	11-30	5
Makale	31-100	7
	101-300	2
	301-1000	2
Toplam		64
	1-10	17
	11-30	10
Tez	31-100	9
	101-300	10
	301-1000	3
Toplam		49

İncelenen makalelerden 48’inin örneklem büyüklüğü 1-10 aralığındadır. Bunun ardından 7 araştırmada örneklem büyüklüğü 31-100 arasında ve 5’inin de 11-30 arasında değiştiği görülmektedir. Tezlere bakıldığında 17’sinin örneklem büyüklüğü 1-10 aralığındadır. Bunun ardından 10 tezde örneklem büyüklüğü 101-300 arasında ve 10 tanesinin de 31-100 örneklem arasında olduğu görülmektedir. İncelenen çalışmalarda örneklem başlığında öğretim programları yazılı kaynaklar olarak ele alındığı için 1-10 aralığındaki örneklem büyüklüklerine ait verilerin fazla olduğu görülmektedir.

Makale ve Tezlerin Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretim programları ile alakalı makale ve lisansüstü tezlerin veri toplama araçlarına yönelik dağılım tabloda gösterilmiştir:

Tablo 9. Türkçe Öğretim Programları ile Alakalı Lisansüstü Tez ve Makalelerin Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

	Veri Toplama Aracı	F
Makale	Başarı vb. test	1
	Doküman	50
	Görüşme formu	10
	Anket/ölçek	1
	Değerlendirme/sınıflama formu	6
Toplam		68
Tez	Başarı vb. test	7
	Doküman	34
	Görüşme formu	10
	Anket/ölçek	13
	Değerlendirme/sınıflama formu	3
	Gözlem	4
Toplam		71

İnceleme nesnesine dahil edilen makale ve tezlerde veri toplama aracı olarak hangi araçların kullanıldığına dair yapılan analizlerde makalelerde doküman incelenmesi (f=50) ve görüşme formunun (f=10) kullanıldığını söylemek mümkündür. Tezlerde ise veri toplamada doküman incelenmesi (f=34) ve anket/ölçek (f=13) kullanıldığı görülmektedir. Doküman incelemesi yoluyla veri toplanması hem makale yazarları hem de tez yazarları tarafından daha çok tercih edilmektedir. Toplam verilerin değerlendirilmesi sırasında araştırmaların bazılarında birden fazla veri toplama aracının kullanıldığı dikkate alınmalıdır.

Makale ve Tezlerin Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretim programları ile alakalı makale ve lisansüstü tezlerin veri analiz tekniklerine yönelik dağılım tabloda gösterilmiştir:

Tablo 10. Türkçe Öğretim Programları ile Alakalı Lisansüstü Tez ve Makalelerin Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımı

	Veri Analiz Tekniği	F
Makale	Betimsel (Frekans, yüzde ortalama vb.)	2
	Kestirimsel (Faktör analizi, t-testi, anova vb.)	2
	Nitel (İçerik analizi, betimsel analiz vb.)	58
	Belirtilmemiş	2
Toplam		64
Tez	Betimsel (Frekans, yüzde ortalama vb.)	7
	Kestirimsel (Faktör analizi, t-testi, anova)	10

	vb.)	
	Nitel (İçerik analizi, betimsel analiz vb.)	45
	Belirtilmemiş	2
Toplam		64

Türkçe öğretim programları ile ilgili makale ve tezlerde veri analiz tekniklerinden en fazla “Nitel” (f=103), “Kestirimsel” (f=12), “Betimsel” (f=9) testler kullanılmaktadır. İncelenen makale ve tezlerden ikişer tanesinde verilerin analiz yönteminin hangi yöntemle yapıldığı açıkça belirtilmemiş ya da açıklamalarda eksiklikler olduğu görülmüştür. Özellikle karma yöntemin kullanıldığı çalışmalarda nitel ve nicel verilerin analizine dair birden fazla teknik kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Makale ve Tezlerin Kaynak Aralıklarına Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Türkçe öğretim programları ile alakalı makale ve lisansüstü tezlerin kaynak aralıklarına yönelik dağılım Tablo 11’de gösterilmiştir:

Tablo 11. Türkçe Öğretim Programları ile Alakalı Lisansüstü Tez ve Makalelerin Kaynak Aralıklarına Göre Dağılımı

	Kaynak Aralığı	F
Makale	0-30	35
	31-50	20
	51-70	8
	71 Üstü	1
Toplam		64
Tez	0-50	7
	51-100	21
	101-150	14
	151 Üstü	7
	Toplam	

Tablodan makalelerde ağırlıklı olarak tercih edilen kaynak sayısı aralığının 0-30 arasında, tezlerde ise lisansüstü tez çalışmalarının kapsamının geniş olması nedeniyle ağırlıklı kaynak sayısı aralığının 51-100 arasında olduğu gözlenmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin ve makalelerin yıllara göre dağılımının incelenmesinin sonucunda, makalelerin en fazla 2019 yılında yoğunlaştığı ortaya konulmuştur. Lisansüstü tezlerde de makalelerde olduğu gibi en fazla çalışmanın 2019 yılında yapıldığı saptanmıştır. Makaleler ve tezler genellikle Türkçe öğretim programının yayımlandığı yılda ya da yayımlandığı yılı takip eden yıllarda artış eğiliminde olduğunu göstermektedir. Demir, Peler ve Yıldız (2021), Türkçe öğretiminde nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerin eğilimlerine yönelik yaptıkları çalışmada, yapılan araştırmayla benzer sonuçlara ulaşarak en fazla çalışmanın 2019 yılında yapıldığını saptamışlardır. Aydeniz ve Haydaroglu (2021), dört temel dil becerisine yönelik olarak çalışılmış lisansüstü tezlere yönelik bibliyometrik analiz

çalışmasında en fazla çalışmanın (2019) yılında yapıldığını tespit etmişlerdir. Banaz, Maden ve Ustabulut (2022), Türkiye’de eğitim-öğretim programlarıyla ilgili yapılandırılan tezlerin araştırma eğilimlerine yönelik araştırmalarında en fazla çalışmanın 2019 yılında yapıldığı sonucuna ulaşmışlardır. Yine aynı şekilde Maden (2021), Türkçe öğretiminde ders kitapları ile ilgili tezlerin eğilimlerine yönelik yaptığı çalışmada en fazla çalışmanın 2019 yılında oluşturulduğunu ortaya koymuştur. Güler ve Mert (2022), Türkçe eğitimi alanında revize edilmiş Bloom taksonomisi temel alınarak yapılan çalışmalara yönelik yaptıkları çalışmada en fazla çalışmanın 2020 yılında yapıldığı sonucuna ulaşmışlardır. Akçay ve Tunagür (2017), Türkiye’de değerlerin tespitine yönelik yapılmış yüksek lisans tezleri üzerine yaptıkları çalışmada en fazla çalışmanın 2014 yılında yapıldığını belirlemişlerdir. Ayrancı (2019) Türkçe öğretiminde kültür aktarımı konulu lisansüstü tezlere yönelik yaptığı incelemede en fazla çalışmanın 2018 ve 2015 yıllarında yapıldığını tespit etmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımının incelenmesi sonucunda en fazla çalışmanın Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde yapıldığı ortaya konulmuştur. Bu üniversiteyi, Afyon Kocatepe Üniversitesi ve Akdeniz Üniversitesi takip etmektedir. Türkçe öğretim programlarıyla ilgili tezlerin üniversitelere göre dağılımı için durum tespiti yapmak, belirleyici bir değişken tespit etmek mümkün görünmemektedir. Özçakmak (2017) Türkçe eğitimdeki yönelimlerin tespitine yönelik çalışmasında en fazla lisansüstü çalışmanın Gazi Üniversitesinde yapıldığını, Şeref (2019) Türkçe öğretiminde şiir üzerine yapılan lisansüstü çalışmalara yönelik değerlendirmesinde en fazla çalışmanın Dokuz Eylül Üniversitesinde yapıldığını, Türkben (2018) yabancı dil olarak Türkçe eğitimi alanında yapılan çalışmaların değerlendirilmesine yönelik çalışmasında en fazla çalışmanın Gazi Üniversitesinde yapıldığını, Maden, Banaz ve Gülen (2022) Türkçe öğretiminde akademik başarı üzerine yapılmış tezlerin eğilimlerine yönelik yaptıkları araştırmada en fazla çalışmanın Atatürk Üniversitesinde yapıldığını, Eyüp (2020) Türkçe öğretmenleri ile ilgili hazırlanan lisansüstü çalışmalara yönelik yaptığı analizde en fazla çalışmanın Kırşehir Ahi Evran Üniversitesinde yapıldığını, Sallabaş ve Polat (2022) Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan tezlerin incelenmesine yönelik yaptıkları incelemede en fazla çalışmanın Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde yapıldığını tespit etmişlerdir.

Araştırma kapsamında incelenen makalelerin yazar sayılarına göre dağılımının incelenmesinin sonucunda, makalelerde en fazla iki yazarlı çalışmaların tercih edildiği görülmektedir. Mutlu (2018), *Ana Dili Eğitimi Dergisi*’nde yayımlanan makalelerin eğilimlerine yönelik yapmış olduğu çalışmada ise yine benzer sonuçlara ulaşarak en fazla çalışmanın tek yazarlı ve iki yazarlı çalışmalardan oluştuğu sonucuna ulaşmıştır. Çalışkan ve Serçe (2018), Türkiye’de eğitim sahasındaki eylem araştırması makalelere yönelik yaptıkları içerik analizinde aynı sonuçlara ulaşarak en fazla çalışmanın tek ve iki yazarlı çalışmalardan oluştuğu sonucuna ulaşmışlardır. Kemiksiz (2021) Türkçe eğitimi ders kitapları üzerine yapılan araştırmaların eğilimlerini belirlemeye yönelik yaptığı incelemede, çalışmaların daha çok iki yazarlı çalışmalardan oluştuğunu belirlemiştir. Ustabulut (2021) Türkçe öğretiminde yansıtıcı düşünme uygulamalarına dair araştırmalara yönelik yaptığı analizde, çalışmaların daha çok iki yazarlı çalışmalardan oluştuğunu tespit etmiştir. Dönmez ve Gündoğdu (2016), 2000-2016 yılları arasında

yayımlanan Türkçe öğretim programlarına yönelik çalışmaları inceledikleri çalışmada da benzer sonuçlara ulaşmışlar ve bu durumu tetikleyen sebeplerin ülkemizdeki akademik yükselme ve atanma kriterleri olduğunu belirtmişlerdir. Akademisyenler ayrıca kariyer kaygısı sebebiyle tek yazarlı yayın yapma gereksinimi hissettiğini belirterek bu tespitin dikkate alınması gereken bir durum olduğunu belirtmişlerdir.

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin ve makalelerin türlerine göre dağılımının incelenmesi neticesinde lisansüstü tezlerde en fazla çalışmanın yüksek lisans tezi olarak çalışıldığı; makalelerde ise büyük çoğunluğun araştırma makalesi olduğu tespit edilmiştir. Güler ve Mert (2022), Türkçe eğitimi alanında revize edilmiş Bloom taksonomisi temel alınarak yapılan çalışmalara yönelik yaptıkları çalışmada, yapılan araştırmayla benzer sonuçlara ulaşarak en fazla lisansüstü çalışmanın yüksek lisans tezi olduğunu makalelerde ise en fazla çalışmanın araştırma makalesi olarak yapılandırıldığını belirlemişlerdir. Kemiksiz (2021) Türkçe öğretimi ders kitapları üzerine yapılan araştırmaların eğilimlerini belirlemeye yönelik yaptığı incelemede, lisansüstü tezlerin büyük bir çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğunu saptamıştır. Ustabulut (2021) Türkçe öğretiminde yansıtıcı düşünme uygulamalarına ilişkin araştırmalara yönelik yaptığı analizde, çalışmaların daha çok yüksek lisans düzeyinde çalışmalardan oluştuğunu belirlemiştir.

Araştırma kapsamında incelenen tezlerin ve makalelerin konu alanlarına göre dağılımının incelenmesi sonucunda, lisansüstü tezlerde ve makalelerde en fazla *program değerlendirme* konu alanının yer aldığı görülmektedir. Ardından konu alanı olarak *ders kitabı vb. incelemesi*'nin en fazla yer aldığı belirlenmiştir. Demir, Yıldız ve Peler (2022) Türkçe öğretiminde nitel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerin eğilimlerini incelediği çalışmada, yapılan çalışmayla benzer sonuçlara ulaşarak en fazla ders kitabı incelemelerinin konu edinildiğini tespit etmiştir. Biçer (2017) Türkçe öğretimi alanında yayımlanan makalelere yönelik yaptığı incelemede en fazla materyal hazırlama ve ders kitabı konularının ön plana çıktığını tespit etmiştir. Batur ve Akdeniz (2020) araştırmalarında en çok bir edebi eserde yer alan değerlerin belirlenmesi konusunun ağırlıklı olduğunu saptamışlardır. Boyacı ve Demirkol (2017) Türkçe eğitimi alanındaki doktora tezlerine yönelik yaptıkları incelemede, doktora tezlerinde en fazla temel dil becerileri konu alanının yer aldığını belirlemişlerdir. Maden (2021) Türkçe ders kitapları ile ilgili tezlerin eğilimlerini incelediği çalışmada, en fazla çalışılan konunun ders kitaplarında yer alan metinleri konu edindiğini saptamıştır.

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin ve makalelerin amaçlarına göre dağılımının incelenmesi sonucunda, lisansüstü tezlerde ve makalelerde en fazla *program incelemesi/değerlendirme* amaçlanmıştır. Ardından yine aynı şekilde lisansüstü tezlerde ve makalelerde *literatür/doküman incelemesinin* amaçlandığı belirlenmiştir. Topçu (2021) Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerinin incelenmesine yönelik yaptığı çalışmada tezlerde akademik başarı, tutum ve yazma becerilerinin incelenmesinin amaçlandığını tespit etmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin ve makalelerin araştırma yöntemlerine göre dağılımının incelenmesi sonucunda, makaleler ve tezlerde en fazla tercih edilen araştırma yönteminin nitel araştırma yaklaşımı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dönmez ve Gündoğdu (2016), 2000-2016 yılları arasında Türkçe öğretim programlarına yönelik içerik analizi çalışmasında aynı sonuçlara ulaşarak yapılan çalışmaların büyük bir çoğunluğunun nitel araştırma yöntemlerine göre yürütüldüğü sonucuna ulaşmışlardır. Ersoy ve Ersoy (2021), teknoloji destekli Türkçe öğretimi üzerine yayınlanan makalelere yönelik yapmış oldukları çalışmada benzer sonuçlara ulaşarak en fazla kullanılan araştırma yönteminin nitel araştırma yöntemi olduğu sonucuna varmışlardır. Maden (2021) Türkçe ders kitapları ile alakalı lisansüstü tezlerin eğilimlerine yönelik yapmış olduğu çalışmada yine aynı sonuçlara ulaşarak en fazla tercih edilen araştırma yönteminin nitel araştırma yöntemi olduğu sonucuna varmıştır. Çalışmanın sonuçlarından farklı olarak Ceran vd. (2018), okuma eğitimi üzerine yapılan tezlerdeki eğilimlere yönelik yapmış oldukları içerik analizinde, bu alanda çalışılan tezlerde nicel araştırma yöntemlerinin fazla olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Biçer (2017) Türkçe öğretimi alanında yapılan makaleler üzerine yaptığı analizde, çalışmalarda en fazla nitel araştırma yaklaşımlarının tercih edildiği sonucuna ulaşmıştır. Güler ve Mert (2022), Türkçe eğitimi alanında revize edilmiş Bloom taksonomisi temel alınarak yapılan çalışmalara yönelik yaptıkları çalışmada en fazla tercih edilen araştırma yönteminin nitel araştırma yöntemi olduğunu belirlemişlerdir. Şeref (2019) Türkçe öğretiminde şiir üzerine yapılan tezlerin değerlendirilmesine yönelik yaptığı çalışmada, çalışmaların büyük çoğunluğunun nitel araştırma yöntemlerine göre yapılandırıldığını tespit etmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin ve makalelerin örneklem büyüklüklerine göre dağılımının incelenmesi sonucunda, lisansüstü tezlerde ve makalelerde en fazla tercih edilen örneklem aralığı 1-10 aralığındadır. Alanyazında örneklem büyüklüğü noktasında çalışma ile benzer sonuçlar elde eden araştırmaların yanı sıra farklı sonuçlara ulaşılan araştırmalar da mevcuttur. Mutlu (2018), *Ana Dili Eğitimi Dergisi*'nde yayımlanan makalelerin eğilimlerine yönelik yapmış olduğu çalışmada yapmış olduğumuz çalışmayla benzer sonuca ulaşarak %23,30'luk oranla 1-10 aralığında örneklem büyüklüğüne ulaşmıştır. Dönmez ve Gündoğdu (2016), 2000-2016 yılları arasında Türkçe öğretim programları alanında yayımlanan makale ve tezlerin içerik analizi çalışmasında %18'lik örneklem büyüklüğüyle 31-100 aralığına erişmiştir. Biçer (2017), yabancılara Türkçe öğretimi sahasında yayınlanan makaleler üzerine yapmış olduğu analiz çalışmasında örneklem aralığını %24,6'luk oranla 31-100 aralığında bulmuştur. Eyüp (2020), Türkçe öğretmenleri ile alakalı tezlerin eğilimlerine yönelik içerik analizinde örneklemin %35,5'luk oranla 101-200 aralığında olduğu sonucuna ulaşmıştır. Kemiksiz (2022) Türkçe eğitiminde kaygı üzerine yapılan araştırmalara yönelik yaptığı incelemede kaygı üzerine yapılan araştırmaların en fazla 1-100 örneklem aralığında olduğunu tespit etmiştir. Topçu (2021) Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerine yönelik yaptığı incelemede, yüksek lisans ve doktora tezlerinde en fazla 1-50 örneklem aralığının kullanıldığını tespit etmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin ve makalelerin veri toplama araçlarına göre dağılımının incelenmesi sonucunda, en fazla kullanılan veri toplama aracının doküman incelemesi olduğu ve bunu makalelerde görüşme formu, tezlerde ise anket/ölçek izlemektedir. Eyüp (2020), yapmış olduğu çalışmada lisansüstü tezlerde en çok kullanılan veri toplama aracı olarak yapmış olduğumuz çalışmayla benzer sonuca ulaşarak %24'lük oranla ölçek olduğu sonucuna varmıştır. Dönmez ve Gündoğdu (2016),

yapmış oldukları çalışmada yapmış olduğumuz çalışmayla benzer sonuçlara ulaşarak en fazla kullanılan veri toplama aracının doküman/literatür incelemesi sonucuna ulaşmışlardır. Canlı ve Tepeli (2019) Türkçe eğitimi üzerine eylem araştırması yöntemiyle yapılmış çalışmalara yönelik yaptıkları incelemede çalışmalarda en fazla tercih edilen veri toplama aracının görüşme formu olduğunu tespit etmişlerdir. Demir, Yıldız ve Peler (2021) Türkçe öğretiminde nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerdeki eğilimlerin tespitine yönelik yaptıkları çalışmada, en fazla tercih edilen veri toplama araçlarının ölçekler olduğu belirlemişlerdir. Topçu (2021) Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerine yönelik yaptığı incelemede, veri toplama aracı olarak en fazla başarı testleri ile tutum, kaygı, öz yeterlik ölçeklerinin kullanıldığını belirlemiştir.

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin ve makalelerin veri analiz tekniklerine göre dağılımının incelenmesi sonucunda, tezlerde ve makalelerde en fazla tercih edilen veri analiz tekniğinin nitel (içerik analizi, betimsel analiz vb.) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazında örneklem büyüklüğü noktasında çalışma ile benzer sonuçlar elde edilen araştırmaların yanı sıra farklı sonuçlara ulaşan araştırmalar da mevcuttur. Dönmez ve Gündoğdu (2016), 2000-2016 yılları arasında Türkçe öğretim programları sahasında yayımlanan makale ve tezlerin içerik analizi çalışmasında en çok kullanılan veri analiz tekniklerinin ANOVA, içerik analizi olduğu sonucuna varmışlardır. Eyüp (2020), Türkçe öğretmenleri ile alakalı lisansüstü tezlerin eğilimlerine yönelik içerik analizinde en çok nicel kestirimsel analiz tekniğinin kullanıldığı sonucuna ulaşmıştır. Biçer (2017) yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayınlanan makaleler üzerine yapmış olduğu analiz çalışmasında en çok kullanılan veri analiz tekniğinin içerik analizi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Mutlu (2018), makalelerin eğilimlerine yönelik yapmış olduğu çalışmada en çok kullanılan veri analiz tekniğinin içerik analizi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Demir, Yıldız ve Peler (2022) Türkçe öğretiminde nitel araştırma yöntemleri kullanılarak hazırlanan tezlere yönelik yaptıkları çalışmada, çalışmalarda en fazla içerik analizinden yararlandığı ortaya konmuştur.

Araştırma kapsamında incelenen lisansüstü tezlerin ve makalelerin kaynak aralıklarına göre dağılımının incelenmesi sonucunda, makalelerde 0-30 kaynak aralığı, makalelerin ise 51-100 kaynak aralığında yoğunlaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Arık ve Türkmen (2009), eğitim bilimleri sahasında yayınlanan bilimsel dergilerde bulunan makalelere yönelik incelemede makalelerin ortalama 27 kaynaktan yararlandığı sonucuna ulaşmışlardır.

Sonuç olarak 2016-2021 yılları arasında Türkçe öğretim programıyla alakalı olarak yayımlanan makale ve lisansüstü tezlerde, en fazla makale ve tezin yayınlandığı yılın 2019 olduğu, en fazla çalışmanın yapıldığı üniversitenin Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi olduğu, genellikle makalelerde tek yazarlı ve iki yazarlı çalışmaların yer aldığı, makalelerde araştırma makalesine tezlerde ise yüksek lisans tezinin çoğunlukta olduğu, makale ve tezlerde konu alanı olarak en çok program değerlendirmesi konu alanının yer aldığı, amaçlarına göre dağılımda makalelerde en fazla program incelemesi/değerlendirmesi olduğu tezlerde ise literatür/doküman incelemesinin amaçlandığı, en çok tercih edilen araştırma yönteminin nitel araştırma yöntemi olduğu,

örneklem büyüklüklerine göre en fazla tercih edilen aralığın 1-10 olduğu, veri toplama araçlarına göre en fazla kullanılan veri toplama aracının doküman incelemesi olduğu, veri analiz tekniklerinden en çok içerik analizi ve betimsel analiz tekniği kullanıldığı, kaynak aralıklarında makalelerde 0-30 aralığı; tezlerde ise 51-100 aralığında olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarından hareketle araştırmacılara şu öneriler sunulabilir:

1-Yürütülen çalışmalarda nitel ve nicel araştırmaların sentezi durumunda olan karma araştırma yöntemleri daha fazla tercih edilmelidir. Nicel ve nitel unsurlar bir araya getirilerek çalışmalardan daha sağlıklı ve güvenilir sonuçlar elde edilebilir.

2-Çalışmaların örnekleme aralıkları genişletilebilir.

3-Programın işleyişine yönelik olarak sahada çalışan öğretmenler için uygun öğretim yöntem ve teknikleri sunulabilir.

4-Programın işleyişine yönelik olarak öğretmen görüşlerinin alındığı ve uygulama esnasında yaşanan sorunlarla alakalı çalışmalar yapılabilir.

5-Yapılan çalışmalarda Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerine yönelik programa hâkim olmaları açısından çalışmalar yapılabilir ya da örneklem seçilirken kullanılabilir.

6-Örnek program tasarıları sunulabilir:

Yapılandırmacı yaklaşıma, çoklu zekâ kuramına, öğrenci merkezli eğitime ve bireysel farklılıkları temel alan yaklaşım ve modellerle harmanlanmış program tasarısı örneklerine yer verilebilir.

Programın dijital çağa ve uzaktan eğitime entegre edilmesine yönelik örnek tasarı programlar yapılabilir.

Programın daha etkili sonuçlar verebilmesi için öğrencilere yönelik kazanımlarla örtüşen, üst düzey düşünme becerilerini kullanabilecekleri, temel dil becerilerini geliştirebilecekleri etkinlik örneklerinin yer aldığı çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Akçay, A. ve Tunagür, M. (2017). Türkiye’de değerlerin tespitine yönelik yapılmış yüksek lisans tezleri üzerine bir içerik analizi. *EKEV Akademi Dergisi*, 71, 53-72.

Altunkeser, F. ve Coşkun, İ. (2018). 2009 ve 2015 Türkçe dersi öğretim programlarının karşılaştırılması ve değerlendirilmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XV. International Primary Teacher Education Symposium (11-14 May 2016) IPTES 2016 Special Issue, 114-135.

Alver, M., Sancak, Ş., (2016). 2015 Türkçe dersi öğretim programı hakkında öğretmen/öğretmen aday ve öğretim elemanı görüşleri, *Turkish Studies- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(14) Summer 2016, p. 31-60.

Arı, G. (2017). Türkçe dersi öğretim programı’ndaki (Ortaokul) okuma kazanımlarının değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(4), 685-703.

- Arık, R. S. ve Türkmen, M. (2009). Eğitim bilimleri alanında yayımlanan bilimsel dergilerde yer alan makalelerin incelenmesi. I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Arcagök, S. (2021). 2019 Türkçe dersi öğretim programı 6. sınıf kazanımlarının değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(2), 589-602.
- Aslan, M. ve Atik, U. (2018). 2015 ve 2017 İlkokul Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarının revize edilmiş Bloom Taksonomisine göre incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(1), 528-547.
- Aydeniz, S. ve Haydaroğlu, M. (2021). Dört temel dil becerisi alanında yapılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 6(1), 200-216.
- Ayrancı, B. (2019). Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımı alanında yapılan lisansüstü tezlerin analizi ve değerlendirilmesi. *Söylem Filoloji Dergisi*, 4(2), 446-454.
- Banaz, E., Maden, A. ve Ustabulut, M. Y. (2022). Türkiye’de eğitim-öğretim programları ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri (2010-2022 yılları). *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 210-220.
- Batur, Z. ve Akdeniz, T. (2020). Değerler eğitimiyle ilgili yapılan tezler üzerine bir inceleme: Türkçe eğitimi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 1-11.
- Belet Boyacı, Ş. D. ve Güner Özer, M. (2019). öğrenmenin geleceği: 21. yüzyıl becerileri perspektifiyle Türkçe dersi öğretim programları. *Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 708-738.
- Bıçer, N. (2017). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayınlanan makaleler üzerine bir analiz çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27, 236-247.
- Bıçak, N. ve Alver, M. (2018). 2018 Türkçe dersi öğretim programına ilişkin öğretmen görüşleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(4), 2480-2501.
- Boyacı, S. ve Demirkol, S. (2018). Türkçe eğitimi alanında yapılan doktora tezlerinin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(2), 512-531.
- Ceran, D., Aydın, M. ve Onarıcıoğlu, A. S. (2018). Okuma eğitimi üzerine yapılan tezlerde eğilimler: Bir içerik analizi çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 2377-239.
- Çalışkan, M. ve Serçe, H. (2018). Türkiye’de eğitim alanındaki eylem araştırması makaleleri: Bir içerik analizi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 57-79.
- Çerçi, A. (2018). 2018 Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarının (5, 6, 7, 8. Sınıf) yenilenen Bloom taksonomisi'ne göre incelenmesi. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 6(2), 70-81.

- Demir, C. (2016). Türkçe eğitim-öğretim programları ve kişisel söz varlığı. *Milli Eğitim Dergisi*, 210, 141-161.
- Demir, T. T., Peler, M. ve Güler Yıldız, A. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerdeki eğilimler. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4(2), 185-204.
- Demir, T. T., Güler Yıldız, A. ve Peler, M. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında nitel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan lisansüstü tezlerdeki eğilimler. *Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 5(1), 59-82.
- Demir, T. T. ve Çalışkan, G. (2021). Türkçe eğitimi alanında nitel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan doktora tezlerindeki eğilimler. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 10(4), 1412-1429.
- Doğan, H. ve Tok, T. N. (2018). Türkiye’de eğitim bilimleri alanında yayınlanan makalelerin incelenmesi: Eğitim ve Bilim Dergisi örneği. *Curr Res Educ*, 4(2), 94-109.
- Dönmez, B., ve Gündoğdu, K. (2016). 2000-2016 yılları arasında Türkçe öğretim programları alanında yayımlanan makale ve tezlerin analizi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(4), 2109-2125.
- Erdem, D. (2011). Türkiye’de 2005-2006 yılları arasında yayımlanan eğitim bilimleri dergilerindeki makalelerin bazı özellikler açısından incelenmesi: Betimsel bir analiz. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(1), 140-147.
- Erol, S. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde söz varlığı ve sözcük öğretimi üzerine bir değerlendirme: 1981-2021 lisansüstü tezler. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 6 (1), 103-120.
- Eyüp, B. (2020). Türkçe öğretmenleri ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin eğilimleri: bir içerik analizi (2000-2019). *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 21, 536-558.
- Genç Ersoy, B. ve Ersoy, M. (2021). Teknoloji destekli Türkçe öğretimi üzerine yayınlanan makalelerin içerik analizi: ULAKBİM-TR Dizin örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(3), 810-829.
- Gülen Canlı, M. ve Tepeli, P. D. Y. (2019). Ana dili ve yabancı dil olarak Türkçe eğitimi üzerine eylem araştırması yöntemiyle yapılmış çalışmaların sistematik olarak incelenmesi. *International Journal of Field Education*, 5(2), 30-54.
- Güler, A., Halıçioğlu, M.B. ve Taşgın, S. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Güler, M. ve Mert, O. (2022). Türkçe eğitimi alanında yenilenmiş Bloom taksonomisini temel alarak yapılan akademik çalışmaların incelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(35), 1089-1118.
- Kalaycı, N. ve Yıldırım, N. (2020). Türkçe dersi öğretim programlarının karşılaştırmalı analizi (2009-2017-2019). *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(1), 238-262.

- Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik açıdan incelemesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik açıdan incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Kemiksiz, Ö. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitapları üzerine yapılan araştırmaların eğilimleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Özel Sayısı*, 34-56.
- Kemiksiz, Ö. (2022). Türkçe öğretiminde kaygı üzerine yapılan çalışmaların eğilimleri. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 31-48.
- Koç, E. S. (2021). Türkçe dersi öğretim programları ile okuma becerileri öğretim programının uluslararası okuma yeterlikleri bağlamında incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(230), 169-193.
- Kurudayıoğlu, M. ve Soysal, T. (2019). 2018 Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarının 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 483-496.
- Kurudayıoğlu, M. ve Soysal, T. (2020). 2018 Türkçe dersi öğretim programının dijital yetkinlik bakımından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 54, 184-199.
- Maden, A. , Banaz, E. ve Gülen, D. (2022). Türkçe öğretiminde akademik başarı üzerine yapılmış lisansüstü tezlerin eğilimleri. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 7(2), 577-589.
- Maden, S. (2021). Türkçe ders kitapları ile ilgili lisansüstü tezlerin eğilimleri: Bir içerik analizi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 6(1), 30-45.
- Maden, S. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitapları ile ilgili lisansüstü tezlerin analizi. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 90-102.
- Maden, S. ve Önal, A. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile ilgili lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 7(1), 42-56.
- Maden, S. ve Önal, A. (2021). Türkçe öğretimine yönelik hizmet için eğitim faaliyetleri üzerine bir inceleme (2001-2017 Arası). *Milli Eğitim Dergisi*, 50(229), 295-318.
- Miles, M., and Huberman, A. (1994). *Qualitative data analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Mutlu, H. H. (2018). Ana Dili Eğitimi Dergisinde yayınlanan araştırmaların eğilimleri: İçerik analizi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 1196-1209.
- Önal, A. ve Maden, S. (2021). Türkçe eğitimi ile ilgili 2015-2019 yılları arası lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(3), 929-941.
- Özçakmak, H. (2017). Türkçe eğitimi lisansüstü araştırmalarında yeni yönelimler (2011-2015). *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 6(3), 1607-1618.

- Öngöz, S., Aydın, Ş. ve Aksoy, D. (2016). Türkiye'de eğitim bilimleri alanında yapılan çoklu ortam konulu lisansüstü tezlerin eğilimleri. *Öğretim Teknolojileri ve Öğretmen Eğitimi Dergisi*, 5(1), 45-58.
- Sallabaş, F. ve Polat, T. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde teknoloji tabanlı konular üzerine yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 7(2), 183-212.
- Susar Kırmızı, F. ve Yurdakal, İ. (2019). Sınıf öğretmenlerinin 2018 Türkçe dersi öğretim programı'na ilişkin görüşleri. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 64-76.
- Şeref, İ. (2019). Türkçe öğretiminde şiir üzerine yapılan lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 335-350.
- Topçu, F. K. (2021). Türkçe eğitimi alanında yapılmış dijital öğrenme tezlerinin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9 (4), 1338-1359.
- Turan, L. , Sevim, O. ve Tunagür, M. (2018). Türkçe eğitimi alanında hazırlanan doktora tez özetlerine yönelik bir içerik analizi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2018(11), 29-44.
- Türkben, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2464-2479.
- Ustabulut, M. Y. (2021). Türkçe öğretiminde yansıtıcı düşünme uygulamalarına ilişkin araştırmaların eğilimleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 10(3), 1089-1104.
- Voogt, H., and Roblin, N. P. (2010). *21st century skills discussion paper*. Twente University.
- Yeşilpınar Uyar, M. (2017). Eğitim programları ve öğretim alanına yönelik bir dergideki araştırmalara ilişkin içerik analizi: 2002-2015. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(3), 1009-1024.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

ANALYSIS OF ARTICLES AND THESES PUBLISHED ON TURKISH CURRICULUM BETWEEN 2016-2022

ABSTRACT

The education programs are constantly updated by the countries where the changes and developments in the world are learned. It evaluates various variables and study groups examining newly learned training programs. Studies in which these data are structured generally need to be determined and discussed. The aim of this study is to examine the general trends of the postgraduate theses and articles published in Turkish broadcasting programs between the years 2016-2022. In the research, criterion expenditure, one of the types of purposeful consumption, was used as a sampling. The first criterion of the research is the use of Turkish education programs in Turkish education, the second criterion is the publication of postgraduate theses and articles between 2016-2022, and the third criterion is the organs in the YÖK National Thesis Center, TR Directory, DergiPark, ResearchGate and Google Academic databases. The study object of the research consists of academic publications published in the field of education in Turkish until 25.01.2023, the basic building of the Turkish education computer home area. In the scanning carried out for the purpose, downloading on "Yök-Thesis" 49 graduate theses; On the other hand, 64 articles were found in the search made on "Tr Index, DergiPark, Researchgate and Google Scholar". Determined postgraduate theses and articles; The distribution according to years, authors' title, types of articles and theses, research approaches, data collection tools, sampling/study results, measurement sizes, data analysis techniques, aims, subject contents, resource requirements and universities were subjected to content analysis. The analyzes carried out showed that surgical studies for English curricula were concentrated in 2019 and 2021, the most postgraduate thesis studies were conducted at Muğla Sıtkı Koçman University, the articles were mostly prepared with one or two authors, and the articles were generally research articles; It has been concluded that the theses are master's theses, weak scientific calculations as a subject area are generally related to the subject of program evaluation, when the distribution of scientific studies according to their purpose is examined, it has the purpose of program review / evaluation, and the most frequently chosen research method in articles and theses is the qualitative research method. . Various suggestions are presented for new studies to be prepared based on the results of the research.

Keywords: Turkish teaching program, theses, aticle, content analysis.